

Forslag

til

Lov om ændring af lov om offentlige veje.

(Vedtaget af folketinget ved 3. behandling den 25. maj 1972.*)

§ 1.

I lov nr. 312 af 9. juni 1971 om offentlige veje foretages følgende ændringer:

1. I § 4, stk. 1, ændres „og lov om bestyrelsen af de offentlige veje eller forskrifter udfærdiget i medfør heraf“ til: „og af forskrifter udfærdiget i medfør af loven“.

2. § 4, stk. 2, 1. pkt., affattes således:

„Ministeren for offentlige arbejder afgør klager over amtsrådenes administration af denne lov og af forskrifter udfærdiget i medfør af loven.“

3. § 4, stk. 3, affattes således:

„Stk. 3. Når ikke andet er bestemt, kan afgørelser truffet af et amtsråd som klagemyndighed kun påklages til ministeren for offentlige arbejder, såfremt afgørelsen omfatter spørgsmål om forståelse af de i stk. 1 nævnte bestemmelser. Ministeren for offentlige arbejder kan dog tillade, at andre afgørelser af principiel karakter, eller som er af større betydning for klageren, påklages til ministeren.“

4. I § 14 indsættes efter stk. 1 som nyt stk. 2:

„Stk. 2. Ministeren for offentlige arbejder kan dog træffe bestemmelse om nedlæggelse af en hovedlandeveisstrækning, der afløses af en ved lov bestemt forlægning af hovedlandevejen.“

Stk. 2 bliver herefter stk. 3, og i stk. 3, der herefter bliver stk. 4, indsættes efter „stk. 2“: „og 3“.

5. § 17 affattes således:

„§ 17. Ministeren for offentlige arbejder kan bemyndige vedkommende amtskommunale eller kommunale myndighed til at meddele sådanne tilladelser og dispensationer vedrørende hovedlandeveje, som efter denne lov meddeles af vejdirektoratet.“

6. § 24 affattes således:

„§ 24. Vejbestyrelsen for en hovedlandevej eller landevej skal have lejlighed til at udtale sig om større anlægsarbejder på kommuneveje, herunder væsentlige ændringer i tværprofilet, for så vidt kommunevejen skærer eller har forbindelse med hovedlandevejen eller landevejen.“

7. I § 32 ændres „§§ 35 og 36“ til: „§ 35“.

8. § 35, stk. 1, 1. pkt., affattes således:

„Til sikring af gennemførelsen af nye veje og forlægninger af bestående veje, der er optaget på vejplan, og til sikring af fri oversigt ved sådanne veje kan vejbestyrelsen træffe bestemmelse om, at bebyggelse og de i § 34 i øvrigt omhandlede anlæg af blivende art skal holdes bag byggelinier, der angives på en af vejbestyrelsen udarbejdet plan.“

9. § 36, stk. 1, 1. pkt., affattes således:

„Når en vejs optagelse på vejplan er under forberedelse efter reglerne i kapitel 3, eller byggelinier til sikring af vejen er under udarbejdelse efter reglerne i § 35, kan ministeren for offentlige arbejder efter begæring af vejbestyrelsen nedlægge forbud

Min. f. off. arbejder j. nr. 60-05-00-04.

*) Se FT: 1372, 2268, 6077, 6211; A. 1105; B. 1781. Lov nr. 286 af 7. juni 1972.

27 Vedtagne lovforslag m. m. (undt. finans- og tillægsbev.lovforslag).

mod, at der på en ejendom, der berøres af planlægningen, foretages de foranstaltninger, der er omhandlet i § 34, stk. 3.“

10. I § 37, stk. 1, 1. pkt., ændres „i et eller flere af de blade, som har almindelig udbredelse i kommunen“ til: „i stedlige blade efter vejbestyrelsens bestemmelse“.

11. § 38 affattes således:

„§ 38. Såfremt ejeren af et areal, der er pålagt byggelinier efter §§ 34 eller 35, afskæres fra en udnyttelse af arealet, der er økonomisk rimelig og forsvarlig under hensyn til ejendommens beliggenhed og øvrige beskaffenhed, og som svarer til den udnyttelse, der finder sted af andre tilgrænsende eller omliggende arealer, kan ejeren begære arealet overtaget af vejbestyrelsen mod erstatning. Udgør arealet kun en del af en ejendom, finder bestemmelsen i § 51, stk. 3, tilsvarende anvendelse.

Stk. 2. Begæringen om overtagelse skal fremsættes inden 6 måneder efter, at ejeren har fået meddelelse om bestemmelserne, eller, hvis klage er indgivet, inden 6 måneder efter, at endelig afgørelse af klagen er meddelt ejeren. Når særlige grunde foreligger, kan ministeren for offentlige arbejder efter forhandling med vejbestyrelsen tillade, at begæring om overtagelse fremsættes efter udløbet af de nævnte frister.

Stk. 3. Afslår vejbestyrelsen ejerens begæring efter stk. 1. eller opnås der ikke enighed om erstatningens størrelse, henvises sagen til de taksationsmyndigheder, der er nævnt i §§ 57-58, i Københavns kommune dog til den taksationskommission, der er nævnt i § 41 i Københavns bygelov.

Stk. 4. Taksationsmyndighederne afgør, om ejerens krav efter stk. 1 skal imødekommes, og fastsætter erstatning for arealets overtagelse efter reglerne i § 51.“

12. I § 40 indsættes efter *stk. 3* som nyt stykke:

„*Stk. 4.* Afskærne hjørnearealer ved offentlig vej skal anlægges som en del af vejarbejdet af den pågældende vejbestyrelse. Udgifterne til eventuel fornøden hegnsflytning afholdes af vedkommende lodsejer.“

Stk. 4 og *5* bliver herefter *stk. 5* og *6*.

13. I § 41, 1. pkt., ændres „vejbestyrelseslovens kap. II“ til: „kapitel 5“.

14. § 42 affattes således:

„§ 42. Vejbestyrelsen kan meddele undtagelser fra bestemmelser truffet i medfør af §§ 34-35, ligesom vejbestyrelsen kan ophæve sådanne bestemmelser. Forinden undtagelse gøres fra eller ophævelse sker af bestemmelser truffet i medfør af § 35, skal vejbestyrelsen for en kommunevej indhente erklæring fra amtsrådet og vejbestyrelsen for en landevej fra vejdirektoratet. Hvis der er uenighed mellem to myndigheder, træffes afgørelsen af ministeren for offentlige arbejder.

Stk. 2. Undtagelse fra bestemmelserne i §§ 39-40 meddeles, for så vidt angår hovedlandeveje og landeveje samt kommuneveje i Frederiksberg kommune, af ministeren for offentlige arbejder og i øvrigt af amtsrådet. Forinden undtagelse meddeles, skal erklæring indhentes fra vedkommende vejbestyrelse.

Stk. 3. Undtagelser fra bestemmelser om hjørneafskæring, der alene angår private fællesveje, meddeles efter reglerne i lov om private fællesveje.

Stk. 4. Ministeren for offentlige arbejder kan bemyndige vedkommende vejbestyrelse — eller, for så vidt angår hovedlandeveje, tilige vedkommende amtskommunale eller kommunale myndighed — til i et af ministeren fastsat omfang og efter retningslinier fastsat af ministeren at gøre undtagelser fra bestemmelserne i §§ 39-40.“

15. Kapitel 5 ophæves, og som nye kapitler indsættes efter kapitel 4:

„Kapitel 5.

Ekspropriation og taksation.

Ekspropriation.

§ 43. Når almenvellet kræver det, kan vedkommende vejbestyrelse iværksætte ekspropriation til offentlige vej- og stianlæg. Det samme gælder til private vejanlæg i de tilfælde, der er omhandlet i kapitel 6.

Stk. 2. Ekspropriation kan ske til nyanlæg, udvidelse og ændring af bestående anlæg, til tilbehør og nødvendige supplerende foranstaltninger, herunder parkeringsplad-

ser, vigepladser, rastepfadser, materialpladser, oplagspladser, støjafskærmende foranstaltninger, beplantninger o. lign., til fremkaffelse af vejmaterialer og fyld og til udlægning af fyld. Ekspropriation kan endvidere ske af hensyn til udnyttelse, betjening, sikring, synlighed, beskyttelse og drift på hensigtsmæssig måde, herunder til sikring af oversigt over vejkryds eller vejsving, til nedlægning eller spærring af bestående overkørsler, overgange og vej- og stitilslutninger samt til retablering af de ved vejanlæg afbrudte forbindelser. Til hovedlandevejsanlæg kan ekspropriation desuden ske til sådanne supplerende anlæg, hvis beliggenhed umiddelbart i forbindelse med vejen skønnes af særlig betydning for transporterne og rejselivet.

Stk. 3. Ved ekspropriationen kan der

1) erhverves ejendomsret til arealer, bygninger og indretninger, der er fast knyttet til arealer eller bygninger, samt tilbehør hertil,

2) endeligt eller midlertidigt pålægges indskrænkninger i ejernes rådighed eller erhverves ret til at udøve en særlig råden over faste ejendomme,

3) endeligt eller midlertidigt ske erhvervelse eller ophævelse af eller foretages begrænsninger i brugsrettigheder, servitutrettigheder samt andre rettigheder over faste ejendomme.

§ 44. Ved ekspropriation til erhvervelse af ejendomsret bortfalder alle rettigheder til eller over det eksproprierede, medmindre andet bestemmes i det enkelte tilfælde.

Stk. 2. I de tilfælde, der er nævnt i § 43, stk. 3, nr. 2), skal de ved ekspropriation stiftede rettigheder over en fast ejendom respekteres af indohaveren af alle andre rettigheder over ejendommen, medmindre andet bestemmes i det enkelte tilfælde.

Forarbejder og undersøgelser.

§ 45. Enhver grundejer skal tåle, at forberedende opmålinger, nivelemålinger og andre tekniske forarbejder og undersøgelser, der er nødvendige til gennemførelse af et anlæg, der er omhandlet i denne lov, udføres af vejbestyrelsen på hans ejendom.

Stk. 2. Om foretagelse af de foranstaltninger, der er nævnt i stk. 1, skal der mindst 2 uger forinden gives særskilt meddelelse til

ejere og brugere af vedkommende ejendom eller, hvis dette ikke er muligt, ske offentliggørelse i et eller flere af de lokale blade.

Stk. 3. De skader og ulemper, der forvoldes ved foranstaltningerne, skal erstattes eventuelt i forbindelse med en efterfølgende ekspropriation. I mangel af mindelig overenskomst om erstatningens størrelse fastsættes denne efter reglerne i §§ 51-58.

Ekspropriationsmyndigheder.

§ 46. Ekspropriation til hovedlandevejsanlæg sker efter reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom.

Stk. 2. Når forholdene taler derfor, kan ministeren for offentlige arbejder dog bestemme, at ekspropriation og taksation skal ske ved amtskommunal eller kommunal foranstaltning. Reglerne i dette kapitel finder i givet fald anvendelse med de fornødne lempelser. I Københavns kommune finder dog reglerne i §§ 41-43 i Københavns bygge Lov anvendelse.

Stk. 3. Ekspropriation til amtskommunale og kommunale vejanlæg sker efter reglerne i dette kapitel, i Københavns kommune dog efter reglerne i §§ 41-43 i Københavns bygge Lov. Ministeren for offentlige arbejder kan efter en vejbestyrelses begæring tillade, at ekspropriation sker efter reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom.

Ekspropriationens gennemførelse.

Åstedsforretning.

§ 47. Når en amtskommunal eller kommunal vejbestyrelse vil søge de foranstaltninger, der er nævnt i § 43, gennemført ved ekspropriation, skal den lade afholde en åstedsforretning.

Stk. 2. Til brug under åstedsforretningen udfærdiger vejbestyrelsen en plan vedrørende ekspropriationens gennemførelse med fortegnelse over ejere og brugere, der vil blive berørt af de ekspropriationer, der er nødvendige for at gennemføre de påtænkte foranstaltninger. Materialet skal indeholde oplysning om den omtrentlige størrelse af de berørte arealer og en kort angivelse af de ændringer i de bestående forhold, foranstaltningerne vil medføre for ejendommene (*areal fortegnelse med ekspropriationsplan*).

Stk. 3. Vejbestyrelsen skal med mindst 2 ugers varsel offentliggøre tid og sted for åstedsforsamlingens afholdelse i stedlige blade efter vejbestyrelsens bestemmelse. Offentliggørelsen tjener til underretning for enhver, der som ejer, bruger, panthaver eller i en hvilken som helst anden egenskab har en retlig interesse at varetage i anledning af ekspropriationen. Arealfortegnelse med ekspropriationsplan skal i mindst 2 uger før åstedsforsamlingens afholdelse ligge til eftersyn på det stedlige kommunekontor eller andet for beboerne tilgængeligt sted, og offentliggørelsen skal indeholde oplysning herom.

Stk. 4. Til åstedsforsamlingen indvarsler vejbestyrelsen med mindst 2 ugers varsel ejere og brugere ifølge arealfortegnelsen ved anbefalet brev, for så vidt fornødne oplysninger om adresser m. v. kan fremskaffes. På samme måde skal andre, der ifølge de foreliggende oplysninger må skønnes at have en retlig interesse at varetage i anledning af den påtænkte ekspropriation eller af foranstaltningerne, indvarsles. Indvarslingen skal indeholde oplysning om, hvor ekspropriationsplan er fremlagt, og om indholdet af bestemmelsen i § 48, stk. 3. Et eksemplar af arealfortegnelsen skal medfølge.

§ 48. I åstedsforsamlingen skal deltage mindst ét medlem af det amtsråd eller den kommunalbestyrelse, der er vejbestyrelse, og et medlem af dette kommunale råd leder forsamlingen. Om det ved forsamlingen passerede føres en protokol.

Stk. 2. Ved åstedsforsamlingen skal der redegøres for den påtænkte ekspropriation og dennes nærmere omfang, herunder over for hver enkelt fremmodt påvises, hvorledes de påtænkte foranstaltninger vil berøre hans ejendom eller rettigheder, hvorledes adgangsforskel agtes ordnet, og hvilken ordning der agtes truffet med hensyn til afskærne arealer. Disse skal så vidt muligt søges mageskiftet. Vejbestyrelsens repræsentant kan under åstedsforsamlingen fremsætte forslag til erstatningens fastsættelse med angivelse af de erstatningsposter, som dette omfatter. Forslag herom fremsættes under forbehold af ekspropriationens fremme og af vejbestyrelsens tiltræden.

Stk. 3. Ejere, brugere og andre, der direkte eller indirekte berøres af ekspropriati-

onen, har adgang til under åstedsforsamlingen eller inden for en frist af 3 uger efter denne at fremkomme med bemærkninger til de planlagte foranstaltninger, herunder til at fremsætte forslag til ændringer, ligesom de har adgang til at fremføre de synspunkter, de finder bør have indflydelse på erstatningens fastsættelse.

Stk. 4. Såfremt der under åstedsforsamlingen træffes aftale om erstatningens størrelse eller andre forhold i forbindelse med den påtænkte ekspropriation, skal aftalen indføres i protokollen med angivelse af, at aftalen er indgået under forbehold af ekspropriationens fremme på det under åstedsforsamlingen foreliggende grundlag og under forbehold af vejbestyrelsens tiltræden.

Ekspropriationsbeslutning.

§ 49. Når den i § 48, stk. 3, nævnte frist er udløbet, træffer vejbestyrelsen på grundlag af det fremkomne beslutning om, hvorvidt og i bekræftende fald hvorledes ekspropriationen og foranstaltningerne skal gennemføres. Beslutning om ekspropriationens gennemførelse kan dog træffes inden udløbet af den nævnte frist, såfremt ekspropriationsindgrebet må anses for ubetydeligt i forhold til de berørte ejendommers størrelse og værdi, og der under åstedsforsamlingen opnås tiltrædelse af de planlagte foranstaltninger fra samtlige ejere og brugere og andre, der direkte eller indirekte berøres af foranstaltningerne.

Stk. 2. Meddelelse om ekspropriationsbeslutningens indhold og om foranstaltningernes gennemførelse tillige med udskrift af eventuelle i åstedsprotokollen indførte og af vejbestyrelsen tiltrådte aftaler tilsendes ved anbefalet brev ejere og brugere, andre erstatningsberettigede samt andre retligt interesserede, der har givet møde under åstedsforsamlingen. Meddelelsen skal i forhold til hver enkelt indeholde oplysning om, hvilke indskrænkninger der sker i hans rettigheder ved ekspropriationen, samt oplysning om adgangen til at påklage ekspropriationsbeslutningen og om fristen herfor. Eventuelt revideret arealfortegnelse skal medfølge.

Stk. 3. Såfremt der ikke, inden vejbestyrelsen i medfør af stk. 1 træffer bestemmelse om ekspropriationens gennemførelse, er indgået aftale om erstatningens størrelse, eller såfremt sådan aftale ikke tiltrædes af vejbe-

styrelsen, kan vejbestyrelsen i forbindelse med meddelelsen efter stk. 2 fremsætte forslag til erstatningens fastsættelse med angivelse af de erstatningsposter, dette omfatter. Meddelelsen efter stk. 2 skal i givet fald indeholde oplysning om, at erstatningen vil blive fastsat af taksationsmyndighederne, hvis erstatningsforslaget ikke antages inden en af vejbestyrelsen fastsat frist på ikke under 4 uger fra modtagelsen. Tilsvarende oplysning om sagens indbringelse for taksationsmyndighederne skal gives, hvis skriftligt erstatningsforslag ikke fremsættes.

Klage over ekspropriation.

§ 50. Ekspropriationsbeslutning truffet af et amtsråd kan indbringes for ministeren for offentlige arbejder. Det samme gælder ekspropriationsbeslutning truffet af kommunalbestyrelserne i København og Frederiksberg. Ekspropriationsbeslutning truffet af andre kommunalbestyrelser kan indbringes for amtsrådet.

Stk. 2. Afgørelser, der er truffet af et amtsråd som klagemyndighed, kan af hver af parterne indbringes for ministeren for offentlige arbejder.

Stk. 3. Klagefristen efter stk. 1 og 2 er 4 uger fra den dag, beslutningen eller afgørelsen er meddelt den pågældende. Når der er særlig grund dertil, kan klagemyndigheden dog efter forud indhentet erklæring fra vejbestyrelsen tillade, at en ekspropriationsbeslutning påklages, uanset at klagen er fremkommet efter udløbet af den nævnte frist.

Stk. 4. Klage over en ekspropriationsbeslutning fritager ikke klageren for at efterkomme beslutningen. Klagemyndigheden kan dog bestemme, at klagen skal have opsættende virkning.

Erstatningens fastsættelse.

§ 51. Erstatningen i anledning af gennemførelsen af de foranstaltninger, der er omhandlet i §§ 43 og 45, fastsættes efter lovgivningens almindelige regler.

Stk. 2. Ved erstatningens fastsættelse bliver heri at afkorte den forøgelse i værdi, som den tilbageblivende ejendom skønnes at opnå. Som følge heraf kan erstatningen helt bortfalde, når den af vejbestyrelsen påtænkte foranstaltning skønnes at ville medføre større fordel for ejeren end det tab, der påføres ham ved foranstaltningen.

Stk. 3. I tilfælde, hvor ekspropriation af en del af en ejendom medfører, at den tilbageblivende del af ejendommen bliver så lille eller således beskaffen, at den ikke skønnes hensigtsmæssigt at kunne bevares som selvstændig ejendom eller udnyttes på rimelig måde, kan ejeren kræve hele ejendommen afstået. Under tilsvarende omstændigheder kan ejeren kræve afståelse af en del af ejendommen, når denne del bliver afskåret ved en vejlinie.

Stk. 4. Hvis erstatningen for en ejendoms værdiforringelse må skønnes at komme til at stå i åbenbart misforhold til restejendommens værdi, kan vejbestyrelsen kræve hele ejendommen afstået.

Stk. 5. Arealer, der afskæres ved en vejlinie, og som ikke kan magelægges, kan af vejbestyrelsen kræves afstået, hvis erstatningen for deres værdiforringelse eller bekostningen ved at tilvejebringe adgang til dem må skønnes at komme til at stå i åbenbart misforhold til arealernes værdi.

Stk. 6. Bestemmelserne i stk. 3-5 finder med de fornødne lempelser anvendelse, når der foretages ekspropriation i de tilfælde, der er nævnt i § 43, stk. 3, nr. 2) og nr. 3).

Stk. 7. I mangel af mindelig overenskomst med vejbestyrelsen i de tilfælde, der er nævnt i stk. 3-6, træffes afgørelsen af taksationsmyndighederne, jfr. §§ 57-58.

Taksation.

§ 52. Såfremt mindelig overenskomst om erstatningens størrelse ikke er opnået senest 8 uger efter den i § 49, stk. 1, omhandlede beslutning om ekspropriation eller, hvis ekspropriationsbeslutningen er påklaget, senest 4 uger efter endelig afgørelse af klagen, påhviler det vejbestyrelsen at indbringe erstatningsspørgsmålet for vedkommende taksationskommission til afgørelse, jfr. § 57.

§ 53. Til taksationsforretningen indvarsles parterne ved anbefalet brev med mindst 2 ugers varsel.

Stk. 2. Kommissionen gør de fremmødte bekendt med de om sagen foreliggende oplysninger, hvorefter parterne har adgang til over for kommissionen at redegøre for de synspunkter, der efter deres formening bør have indflydelse på erstatningens fastsættelse.

Stk. 3. Taksationskommissionen kan uanset de påstande, der er nedlagt for denne, tage stilling til ethvert spørgsmål om erstatningen under forudsætning af, at parterne har haft lejlighed til at fremkomme med deres bemærkninger dertil.

Stk. 4. Taksationskommissionens kendelse skal i fornødent omfang være ledsaget af grunde og angive kommissionens stilling til de omstændigheder, parterne har påberåbt sig. I kendelsen angives det afståedes værdi i handel og vandel eller ved rådighedsindskrænkninger den forringelse, der herved sker af denne værdi. Såfremt der påføres ejeren eller andre ulemper, angives erstatningen herfor som en særlig post.

Stk. 5. En erstatningsfastsættelse kan, når ganske særlige omstændigheder tilsiger det, ske på vilkår, der nærmere angives i kendelsen, eller udsættes, dog ikke længere end til anlæggets fuldførelse. Erstatning for arealafståelse skal altid fastsættes straks, såfremt ejeren begærer det.

Stk. 6. Udskrift af kendelsen tilsendes parterne ved anbefalet brev, der skal indeholde oplysning om adgangen til at indbringe kendelsen for vedkommende overtaksationskommission og om fristen herfor, jfr. § 54.

Overtaksation.

§ 54. Kendelse afsagt af en taksationskommission kan indbringes for vedkommende overtaksationskommission, jfr. § 58. Afsiges kendelse i møde, hvor parterne er til stede, kan indbringelsen ske ved erklæring til kommissionens protokol. I øvrigt må indbringelsen ske ved skriftlig begæring til taksationskommissionens formand senest 3 uger efter, at udskrift af taksationskommissionens kendelse er parten i hænde. Når der er særlig grund dertil, kan overtaksationskommissionens formand dog efter forud indhentet erklæring fra den anden part tillade, at en sag indbringes for overtaksationskommissionen, uanset at begæring er fremkommet efter udløbet af den nævnte frist.

Stk. 2. Bestemmelserne i § 53, stk. 1-4, finder med fornødne lempelser anvendelse for overtaksationskommissionens sagsbehandling. Udskrift af kendelsen tilsendes parterne.

§ 55. Udskrift af kendelse afsagt af en taksations- eller overtaksationskommission tilsendes enhver, der har retlig interesse heri og fremsætter begæring derom.

§ 56. Rejser der krav om erstatning i anledning af gennemførelsen af de foranstaltninger, der er omhandlet i § 43, af nogen, der ikke er omfattet af ekspropriationen, skal vejbestyrelsen efter den pågældendes begæring forelægge spørgsmålet for taksationskommissionen, som kan optage sagen til påkendelse, hvis den finder denne egnet til behandling for kommissionen. Hvis sagen optages til realitetsbehandling, finder bestemmelserne i §§ 51-55 anvendelse med de fornødne lempelser.

Taksationsmyndigheder.

§ 57. Til afgørelse af erstatningsspørgsmålet, jfr. § 52, nedsætter ministeren for offentlige arbejder én eller om fornødent flere taksationskommissioner for hver amtsrådsreds samt for Frederiksberg kommunes område.

Stk. 2. En taksationskommission består af en af ministeren for offentlige arbejder udnævnt formand, der skal være underretsdommer eller dommerfuldmægtig, samt 2 andre medlemmer, der af formanden udtages for den enkelte taksationsforretning blandt de for amtsrådsredsen dertil udpegede personer, jfr. stk. 3.

Stk. 3. I hver amtsrådsreds udpeger amtsrådet 24 personer, der for amtsrådets funktionstid optages på en liste over medlemmer af taksationskommissionen eller taksationskommissionerne i amtsrådsredsen. Frederiksberg kommunalbestyrelse udpeger for sin funktionstid yderligere 4 personer til optagelse på listen for Københavns amtsrådsreds.

§ 58. Ministeren for offentlige arbejder nedsætter overtaksationskommissioner til i overensstemmelse med § 54 at efterprøve de afgørelser, der er truffet af taksationskommissionerne. Ministeren fastsætter overtaksationskommissionernes forretningsområder.

Stk. 2. En overtaksationskommission består af en af ministeren for offentlige arbejder udnævnt formand, der skal opfylde betingelserne for at være landsdommer, og 2

faste medlemmer med suppleanter. Formanden, medlemmerne og suppleanterne udpeges af ministeren for en 6-årig periode. I hver sag tiltrædes overtaksationskommissionen desuden af 2 medlemmer, der udtages af formanden blandt de for amtsråds kredsen dertil udpegede personer, jfr. stk. 3.

Stk. 3. I hver amtsråds kreds udpeger amtsrådet 12 personer, der for amtsrådets funktionstid optages på en liste over medlemmer af overtaksationskommissionen i amtsråds kredsen. Frederiksberg kommunalbestyrelse udpeger for sin funktionstid yderligere 2 personer til optagelse på listen for Københavns amtsråds kreds.

§ 59. Til bistand for taksations- og overtaksationskommissioner udpeger vedkommende vejbestyrelse en landinspektør.

Stk. 2. Taksationskommissionen og overtaksationskommissionen kan tilkalde særlige sagkyndige til at afgive vejledende udtalelser. Vederlag til de sagkyndige fastsættes af kommissionen.

§ 60. Medlemmer af taksations- og overtaksationskommissioner skal have behørig indsigt i vurdering af ejendomme.

Stk. 2. Ingen kan som medlem, landinspektør eller sagkyndig deltage i behandlingen af spørgsmål for en taksations- eller overtaksationskommission, når

1) vedkommende er interesseret i udfaldet,

2) vedkommende er beslægtet eller besvogret i op- eller nedstigende linie eller i sidelinie så nær som søskendebørn med nogen, der er interesseret i udfaldet eller er de pågældendes ægtefælle, værge, adoptiv- eller plejefader eller -moder, adoptiv- eller plejebarn,

3) vedkommende er medlem af den vejbestyrelse, der har truffet beslutning om ekspropriation,

4) der i øvrigt foreligger omstændigheder, der er egnet til at vække tvivl om vedkommendes upartiskhed.

Stk. 3. Ingen kan deltage som medlem eller tilkaldes som sagkyndig i en sag for en overtaksationskommission, når han har medvirket ved sagens behandling for vedkommende taksationskommission.

Stk. 4. Den, for hvis vedkommende inhabilitetsgrunde foreligger, skal snarest muligt og inden forhandlingernes påbegyndelse give kommissionens formand meddelelse herom. Hvis en af sagens parter gør gældende, at inhabilitetsgrunde foreligger, skal den anden part have adgang til at udtale sig herom, før afgørelse træffes.

§ 61. Når en part til varetagelse af sine interesser over for vejbestyrelsen under sagens behandling har afholdt nødvendige udgifter til sagkyndig bistand, herunder til advokat, revisor m. v., kan vedkommende kommission pålægge vejbestyrelsen at udrede en passende godtgørelse herfor.

§ 62. Taksations- og overtaksationskommissioner kan med ministeren for offentlige arbejders godkendelse antage sekretærhjælp. Ministeren fastsætter regler for vederlag til formænd og sekretærer for kommissioner samt til kommissionsmedlemmer. Vederlag kan fastsættes i form af forud bestemte, faste beløb.

Stk. 2. Udgift til vederlag til formænd og sekretærer afholdes af statskassen, medens alle andre udgifter ved kommissionernes virksomhed afholdes af vedkommende vejbestyrelse.

Erstatningens udbetaling.

§ 63. Erstatningsbeløbene forrentes fra datoen for den beslutning om ekspropriationens gennemførelse, der er nævnt i § 49, stk. 1. Et andet begyndelsestidspunkt kan dog fastsættes, når omstændighederne taler derfor. Forrentningen sker med en årlig rente, der udgør 1 pct. mere end den diskonto, der er fastsat af Danmarks Nationalbank på tidspunktet for ekspropriationsbeslutningen.

§ 64. Vejbestyrelsen skal udbetale erstatninger uden unødigt ophold. Panthavere og indehavere af andre rettigheder, hvis ret er tinglyst, før ekspropriationen er tinglyst, kan i prioritetsorden kræve erstatningen udbetalt til sig. Vejbestyrelsen skal inden udbetalingen skaffe oplyst, om sådanne krav fremsættes af rettighedshavere, hvis adresser kan oplyses af tinglysningsdommeren.

Stk. 2. Uanset bestemmelsen i stk. 1 kan erstatningsbeløb dog udbetales til ejendom-

mens ejer uden samtykke fra panthavere eller andre rettighedshavere, når vejbestyrelsen skønner, at ekspropriationen i forhold til ejendommens størrelse og værdi er ubetydelig og ikke indebærer nogen fare for pantsikkerheden.

Søgsmaal.

§ 65. Søgsmaal om ekspropriation efter denne lov behandles i første instans ved landsret. Sagen anlægges ved den ret, under hvilken vedkommende ejendom er beliggende.

Stk. 2. Afgørelser, der kan efterprøves ifølge reglerne i §§ 50 og 54, kan ikke indbringes for domstolene, før denne prøvelsesmulighed er udnyttet.

§ 66. Ministeren for offentlige arbejder kan fastsætte nærmere regler for ekspropriationssagers behandling og for taksations- og overtaksationskommissioners forretningsgang.

Stk. 2. Landbrugsministeren, henholdsvis justitsministeren, kan fastsætte nærmere regler om fremgangsmåden ved matrikulære, henholdsvis tinglysningsmæssige, berigtigelser, der foranlediges af ekspropriationer, der er omfattet af denne lov.

§ 67. Dokumenter, udskrifter og attester m. v., der udfærdiges i forbindelse med ekspropriationer efter denne lov, fritages for stempelafgifter til det offentlige.

Kapitel 6.

Adgangsforhold til offentlige veje.

§ 68. Ved overkørsel forstås i denne lov adgang til offentlig vej for kørende færdsel fra tilgrænsende ejendomme eller fra private fællesveje.

Stk. 2. Ved overgang forstås i denne lov adgang til offentlig vej for gående færdsel fra tilgrænsende ejendomme eller fra private fællesstier.

Stk. 3. Ved vej- eller stitilslutning forstås i denne lov tilslutning til offentlig vej for offentlige veje eller stier.

Adgangsforhold i forbindelse med anlæg eller ombygning af offentlige veje.

§ 69. Ved nye vejanlæg og ved ombygning af bestående veje skal vejbestyrelsen træffe bestemmelse om, hvorvidt og i be-

kræftende fald i hvilket omfang der kan tillades adgang fra de tilgrænsende ejendomme. Afbrydes en ejendoms adgang til vejen, skal vejbestyrelsen så vidt muligt sikre ejendommen anden fornøden forbindelse til offentlig vej.

Stk. 2. Etableres der ikke fornøden forbindelse til offentlig vej, har ejendommens ejer eller bruger ret til erstatning efter reglerne i §§ 51-58.

Anlæg af nye adgange til offentlig vej.

§ 70. Overkørsler og overgange og tilslutninger for veje og stier til offentlig vej må ikke etableres uden vejbestyrelsens tilladelse.

Stk. 2. Etableres der til en offentlig vej adgang som nævnt i stk. 1 i mindre afstand end 100 m — i bymæssige bebyggelser dog i mindre afstand end 50 m — fra hovedlandevej eller landevej, skal tilladelse tillige indhentes fra vejbestyrelsen for hovedlandevejen eller landevejen.

Stk. 3. Skønnes det påkrævet af vejtekniske eller færdselsmæssige grunde, kan vejbestyrelsen som betingelse for tilladelse efter stk. 1 og 2 stille krav med hensyn til den nærmere placering, udformning og anvendelse af de adgange, der er nævnt i stk. 1, herunder om adgangens bredde, om fri oversigt over hjørnearealer, om arten og omfanget af færdslen ad den pågældende adgang og om flere ejendommes benyttelse af samme adgang. Vejbestyrelsen kan ligeledes gøre tilladelsen betinget af, at den offentlige vej under hensyn til de ændrede trafikale forhold ombygges med midterrabat, kanalisering, lyssignal og lignende. Vejbestyrelsen kan kræve, at udgifterne ved de fornævnte foranstaltninger helt eller delvis afholdes af vejbestyrelsen for den vej eller sti, der tilsluttes den offentlige vej, eller, for så vidt angår overkørsel eller overgang, i særlige tilfælde af vedkommende ejer eller bruger. Vejbestyrelsen kan kræve selv at forestå de i dette stykke omhandlede foranstaltninger mod godtgørelse af udgifterne herved.

Benyttelse af bestående adgange til offentlig vej.

§ 71. Overkørsler og overgange til offentlig vej må ikke uden vejbestyrelsens tilladelse

delse benyttes til adgang for andre ejendomme end dem, for hvilke de er anlagt.

Stk. 2. Ønskes en overkørsel, som er anlagt alene med henblik på den færdsel, der er fornøden for jordens landbrugsmæssige drift (markoverkørsel), benyttet til anden færdsel, udkræves vejbestyrelsens tilladelse.

Stk. 3. Udstykkes en ejendom, må en bestående overkørsel eller overgang ikke uden vejbestyrelsens tilladelse benyttes som adgang for parcellerne.

Stk. 4. Ind- og udkørsel uden for de godkendte overkørsler og vejtilslutninger må ikke finde sted uden vejbestyrelsens tilladelse.

Stk. 5. Når benyttelse af adgang, som nævnt i stk. 1-4, ønskes ved offentlig vej i mindre afstand end 100 m — i bymæssig bebyggelse dog i mindre afstand end 50 m — fra hovedlandevej eller landevej, skal tilladelse tillige indhentes fra vejbestyrelsen for hovedlandevejen eller landevejen.

Stk. 6. Tilladelse efter stk. 1-5 kan betinges som nævnt i § 70, stk. 3.

Adgangsbestemmelser.

§ 72. For samtlige hovedlandeveje og landeveje samt sådanne kommuneveje, som skønnes af særlig betydning for den gennemgående færdsel, træffes efter reglerne i § 73 bestemmelse om, hvilke varige begrænsninger der skal gælde med hensyn til tilslutning af nye veje og stier, anlæg af nye overkørsler og overgange — i almindelighed bortset fra markoverkørsler — samt med hensyn til adgangen til vejen i øvrigt, herunder benyttelse af bestående adgange (*adgangsbestemmelser*).

§ 73. Adgangsbestemmelserne fastsættes af ministeren for offentlige arbejder efter indstilling fra et udvalg (*vejadgangsudvalg*), der nedsættes i hver amtsrådsreds for amtsrådets funktionstid, og som består af en formand, der udpeges af ministeren efter indstilling fra amtsrådet, samt 7 andre medlemmer, hvoraf 2 udpeges af ministeren for offentlige arbejder, 1 af boligministeren, 2 af amtsrådet og 2 af kommunalbestyrelserne i amtsråds kredsen gennem deres organisation.

Stk. 2. Vejadgangsudvalget skal ved sine overvejelser om afgivelse af indstilling til ministeren om fastsættelse af adgangsbe-

stemmelser for en vej tage hensyn til på den ene side, at vejen skal kunne tjene som en i sikkerhedsmæssig og trafikals henseende tilfredsstillende færdselsåre, på den anden side til den bebyggelse, der allerede har fundet sted langs vejen, samt til foreliggende byplandispositioner.

Stk. 3. Forinden indstilling afgives, skal vejadgangsudvalget forhandle med vedkommende vejbestyrelse, amtsråd og kommunalbestyrelse samt eventuelle byudviklingsudvalg i det område, hvorigennem vejen forløber.

Stk. 4. Er der uenighed mellem udvalget og en af de myndigheder, der er nævnt i stk. 3, om, hvorvidt der for en vejstrækning skal fastsættes adgangsbestemmelser, eller om disses nærmere indhold, skal ministeren for offentlige arbejder forhandle med boligministeren, forinden han træffer bestemmelse.

Stk. 5. Ministeren for offentlige arbejder kan efter forhandling med boligministeren og med vejnævnets tilslutning skærpe de adgangsbestemmelser, som vejadgangsudvalget har indstillet, og fastsætte adgangsbestemmelser for veje og vejstrækninger, som udvalget ikke har indstillet adgangsbe-grænset.

Kundgørelse.

§ 74. De adgangsbestemmelser, der er fastsat i medfør af §§ 72-73, skal kundgøres ved ministeren for offentlige arbejders foranstaltning i Statstidende og i stedlige blade efter ministerens bestemmelse. Samtidig skal underretning om kundgørelsens indhold gives til vedkommende vejbestyrelse, amtsråd og kommunalbestyrelse, herunder bygningsmyndighed.

Stk. 2. Adgangsbestemmelser, der er kundgjort i Statstidende, skal respekteres såvel af ejere og brugere af ejendomme, som berøres af adgangsbestemmelserne, som af panthavere og andre indehavere af rettigheder over disse ejendomme, uanset hvornår deres rettigheder er erhvervet.

Underretning. Indsigelser. Tinglysning.

§ 75. Vejadgangsudvalget skal snarest muligt og senest inden 6 måneder fra kundgørelsen ved anbefalet brev underrette så vidt muligt enhver ejer og bruger af ejendomme, der må skønnes at blive berørt af adgangsbestemmelserne, om kundgørelsens

indhold og om de adgangsbestemmelser, der er fastsat for den enkelte ejendom.

Stk. 2. I underretningen skal der angives en frist på ikke under 6 måneder fra modtagelsen for fremsættelse over for udvalget af indsigelser med hensyn til den adgangsret, der er tillagt en ejendom. Underretningen skal endvidere indeholde oplysning om indholdet af § 78.

Stk. 3. Vejadgangsudvalget foranlediger adgangsbestemmelserne tinglyst på de ejendomme, der må skønnes at blive berørt af bestemmelserne.

Berigtigelser.

§ 76. Når den efter § 75, stk. 2, fastsatte frist for indsigelser er udløbet, afgiver vejadgangsudvalget indstilling til ministeren for offentlige arbejder om eventuelle berigtigelser af de fastsatte adgangsbestemmelser. Berigtigelse sker herefter ved ministerens foranstaltning.

Ændring og ophævelse af adgangsbestemmelser.

§ 77. Vejadgangsudvalget kan til enhver tid tage spørgsmålet om ændring eller ophævelse af fastsatte adgangsbestemmelser op til overvejelse og afgive indstilling til ministeren efter reglerne i § 73.

Stk. 2. Udvalget skal efter anmodning fra ministeren for offentlige arbejder eller enhver af de myndigheder, der er nævnt i § 73, stk. 3, tage spørgsmålet om ændring eller ophævelse af adgangsbestemmelserne op og afgive indstilling til ministeren.

Overtagelse af areal.

§ 78. Såfremt ejeren af et areal som følge af beslutninger og bestemmelser truffet i medfør af §§ 70-73 afskæres fra en udnyttelse af arealet, der er økonomisk rimelig og forsvarelig under hensyn til ejendommens beliggenhed og øvrige beskaffenhed, og som svarer til den udnyttelse, der finder sted af andre tilgrænsende eller omliggende arealer, kan ejeren begære arealet overtaget helt eller delvis af vejbestyrelsen, medmindre vejbestyrelsen kan anvise anden fornøden adgang til arealet.

Stk. 2. Begæringen om overtagelse skal fremsættes inden 6 måneder efter, at ejeren har fået underretning om beslutningen eller

bestemmelserne, eller, hvis indsigelse er fremsat efter § 75, stk. 2, eller klage indbragt efter § 81, inden 6 måneder efter, at ejeren har modtaget underretning om afgørelsen af indsigelsen eller klagen.

§ 79. Såfremt vejbestyrelsen finder, at et krav efter § 78 er berettiget, skal den udarbejde forslag til tilvejebringelse af anden passende adgang til arealet eller fremsætte tilbud om erstatning for arealets overtagelse.

Stk. 2. Finder vejbestyrelsen kravet uberettiget, eller opnås der ikke mellem vejbestyrelsen og ejeren enighed om de foreslåede ændrede adgangsforhold eller om det tilbudte erstatningsbeløb, henvises sagen til de taksationsmyndigheder, der er nævnt i §§ 57-58.

Stk. 3. Taksationsmyndighederne afgør, om ejerens krav efter § 78 må anses for berettiget, og i bekræftende fald, om det af vejbestyrelsen eventuelt fremsatte forslag til ændrede adgangsforhold er tilfredsstillende. Er dette ikke tilfældet, fastsætter taksationsmyndighederne erstatning for arealets overtagelse efter reglerne i § 51, jfr. §§ 53-55.

Meddelelse af undtagelser fra adgangsbestemmelser.

§ 80. Undtagelse fra de kundgjorte adgangsbestemmelser kan gøres, når vægtige grunde taler derfor og det skønnes foreneligt med de hensyn, der ligger til grund for adgangsbestemmelserne.

Stk. 2. Undtagelser meddeles, for så vidt angår adgangsbestemmelser for hovedlandeveje og landeveje, af ministeren for offentlige arbejder og, for så vidt angår adgangsbestemmelser for kommuneveje, af amtsrådet. Hvis der er uenighed mellem amtsrådet og vedkommende kommunale vejbestyrelse, træffes afgørelsen af ministeren for offentlige arbejder.

Stk. 3. Ansøgning om meddelelse af undtagelse indgives til vejbestyrelsen. Såfremt vejbestyrelsen skønner, at der kan være grundlag for at meddele undtagelse, fremsender vejbestyrelsen med sin erklæring ansøgningen til den myndighed, der efter stk. 2 meddeler undtagelsen. For så vidt angår hovedlandeveje, skal vejbestyrelsens erklæring være ledsaget af erklæring fra vedkommende amtskommune og kommune, og for

så vidt angår landeveje fra vedkommende kommune.

Stk. 4. Ministeren for offentlige arbejder kan bemyndige vedkommende vejbestyrelse — eller, for så vidt angår hovedlandeveje, tilige vedkommende amtskommunale eller kommunale myndighed — til i et af ministeren fastsat omfang og efter retningslinier fastsat af ministeren at gøre undtagelser fra adgangsbestemmelserne.

Klager.

§ 81. Amtskommunale og kommunale vejbestyrelses afgørelser efter dette kapitel kan påklages efter reglerne i § 50.

§ 82. Det påhviler matrikelmyndighederne og de praktiserende landinspektører ved udstykning og bygningsmyndighederne ved udfærdigelse af byggetilladelser at påse, at reglerne i dette kapitel eller bestemmelser, som er truffet i medfør heraf, iagttages.

Stk. 2. Indtil der er fastsat adgangsbestemmelser efter §§ 72-73, kan vejbestyrelsen kræve, at approbation på frastykning af parceller ud til en offentlig vej eller optagelse på matrikelkortet af en ny vej i tilslutning til en offentlig vej udskydes i indtil ét år. Med tilslutning fra vedkommende vejadgangsudvalg kan vejbestyrelsen kræve udskydelse i yderligere ét år.

§ 83. Udgifterne ved vejadgangsudvalgenes virksomhed afholdes af statskassen.

Stk. 2. Ministeren for offentlige arbejder kan fastsætte nærmere regler for udvalgenes virksomhed og for afholdelsen af udgifterne herved samt for vejbestyrelsernes administration af bestemmelserne i dette kapitel.

Stk. 3. Landbrugsministeren, henholdsvis justitsministeren, kan fastsætte nærmere regler om matrikulære berigtigelser, henholdsvis tinglysningsmæssige berigtigelser, der er foranlediget af bestemmelserne i dette kapitel.

Kapitel 7.

Forholdet til jernbaner.

§ 84. Ministeren for offentlige arbejder kan efter indhentet erklæring fra vedkommende jernbanestyrelse og vejbestyrelse pålægge jernbanestyrelsen eller vejbestyrel-

sen at anlægge eller udbygge viadukter til sikring af færdslen ved krydsninger mellem jernbane og vej. Udgifterne herved afholdes af statskassen.

Stk. 2. For så vidt anlæg eller udbygning af en sådan viadukt måtte medføre fremtidige lettelser i jernbanens årlige udgifter, afholder jernbanen dog et beløb, der svarer til den kapitaliserede værdi af udgiftsbesparelsen og andre indvundne fordele. Såfremt enighed ikke opnås om beløbets størrelse, fastsættes dette af ministeren.

§ 85. Ministeren for offentlige arbejder fastsætter efter forhandling med justitsministeren nærmere regler for udformning og afmærkning af krydsninger mellem jernbaner og veje, der er åbne for almindelig færdsel, herunder regler for oversigtsarealer, lys-signaler og automatiske bomanlæg.

Stk. 2. Forslag om etablering eller forbedring af de sikkerhedsforanstaltninger, der er nævnt i stk. 1, skal af vejbestyrelsen efter forhandling med vedkommende jernbanestyrelse og politiet forelægges ministeren for offentlige arbejder til godkendelse. Hvis der er uenighed om foranstaltningernes gennemførelse, skal ministeren for offentlige arbejder forhandle med justitsministeren, forinden afgørelse træffes.

§ 86. Ministeren for offentlige arbejder kan efter indhentet erklæring fra vedkommende jernbanestyrelse og vejbestyrelse pålægge en jernbanestyrelse eller vejbestyrelse at etablere og forbedre de sikkerhedsforanstaltninger, der er nævnt i § 85.

Stk. 2. Udgifterne ved anlæg, vedligeholdelse og drift af de foranstaltninger, der er nævnt i stk. 1 og i § 85, stk. 2, afholdes af statskassen.

§ 87. Efter indstilling fra vedkommende jernbanestyrelse kan ministeren for offentlige arbejder tillade, at den jernbane enten ved lovgivning eller i øvrigt pålagte forpligtelse til bevogtning af krydsninger med veje, der er åbne for almindelig færdsel, ophæves på betingelse af, at der af jernbanen opsættes lyssignalanlæg. Afløsning af manuelt betjente bomme med automatisk virkende bomanlæg anses ikke for ophævelse af ovennævnte bevogtning. Udgifterne ved

anlæg, vedligeholdelse og drift af de pågældende sikkerhedsforanstaltninger udredes i deres helhed af vedkommende jernbane.

Kapitel 8.

Udskillelse af vejareal i matriklen. Hævd.

§ 88. Vejmyndighedernes ejendomsret til nyerhvervede vejarealer skal sikres ved arealernes udskillelse i matriklen.

Stk. 2. Hævd kan ikke vindes over offentlige veje, hvis arealer er udskilt i matriklen.

§ 89. Det påhviler vejbestyrelserne at drage omsorg for, at samtlige hovedlandeveje, landeveje og kommuneveje udskilles i matriklen som offentlige vejarealer, medmindre særlige forhold gør sig gældende.

Stk. 2. Nedlægges en vej som offentlig, skal vejbestyrelsen foranledige fornøden ændring i matriklen foretaget.

Stk. 3. Ministeren for offentlige arbejder kan efter forhandling med landbrugsministeren fastsætte nærmere regler for vejarealers udskillelse og ændring i matriklen.

Kapitel 9.

Nedlæggelse af offentlige og almene veje.

Offentlige veje.

§ 90. Når der efter reglerne i kap. 2 er truffet bestemmelse om nedlæggelse af en offentlig vej og der ikke er truffet aftale om strækningens opretholdelse som offentlig under en anden vejbestyrelse, offentliggøres beslutningen i stedlige blade efter vejbestyrelsens bestemmelse. Ejere af ejendomme, der grænser til vejen, og ejere af andre ejendomme, som efter vejbestyrelsens skøn kan have interesse i vejens opretholdelse som privat, skal samtidig have meddelelse om beslutningen ved anbefalet brev. Meddelelsen skal indeholde oplysning om indholdet af stk. 2 og af § 91.

Stk. 2. Såfremt en ejer af en ejendom inden 6 måneder efter, at beslutningen er meddelt den pågældende, gør gældende, at vejen eller nogen del af denne er af vigtighed for hans ejendom, og dette godkendes af vejbestyrelsen — eller i mangel af sådan godkendelse godtgøres ved kendelse af en landvæsenskommission, nedsat på klagerens

foranledning — opretholdes vejen som privat. Det skal samtidig fastslås, hvilke ejendomme der har ret til færdsel ad den pågældende vej. Anmodning om nedsættelse af landvæsenskommissionen skal indgives inden 4 uger efter, at vejbestyrelsens beslutning er meddelt klageren. Færdselsretten tinglyses ved vejbestyrelsens foranstaltning og på dennes bekostning.

§ 91. Såfremt der ikke inden den frist, der er angivet i § 90, stk. 2, fremsættes anmodning om vejens opretholdelse som privat vej for bestemte ejendomme, skal vejarealet, uanset fra hvilke ejendomme det er erhvervet, delt efter vejens midtlinie, tilbydes ejerne af de til vejen grænsende ejendomme for overtagelsesbeløb, der fastsættes af vejbestyrelsen.

Stk. 2. I mangel af mindelig overenskomst om overtagelsesbeløbets størrelse fastsættes dette efter reglerne i §§ 51-58.

Stk. 3. Såfremt en ejer af en til vejen grænsende ejendom ikke ønsker at overtage vejarealet for det fastsatte beløb, kan vejbestyrelsen frit råde over det areal, der er tilbudt den pågældende.

§ 92. Ved vejforlægninger kan vejbestyrelsen uanset reglerne i § 90 tilbyde mindre, aflagte vejarealer, der ikke kan skønnes at have færdselsmæssig betydning for nogen ejendom, til ejerne af tilgrænsende ejendomme efter reglerne i § 91.

Stk. 2. Hvis der til en vejforlægning foretages ekspropriation, kan det i forbindelse med ekspropriationen bestemmes, hvorledes der skal forholdes med aflagte vejarealer.

Almene veje.

§ 93. Ejeren af en ejendom, over hvilken der forløber en vej, der er åben for almenheden, men som ikke administreres af det offentlige, kan begære vejen nedlagt eller omlagt inden for sin ejendom, medmindre almenhedens færdselsret er bestemt ved lov, vedtægt eller deklaration.

Stk. 2. Anmodning fremsættes over for vedkommende kommunalbestyrelse, der ved bekendtgørelse i Statstidende og i stedlige blade efter kommunalbestyrelsens bestemmelse med mindst 4 ugers varsel indkalder til åstedetsforretning. Med samme varsel ind-

kaldes ved anbefalet brev ejere og brugere af ejendomme, der efter kommunalbestyrelsens skøn har interesse i vejens opretholdelse.

§ 94. Ved åstedsforretningen skal der gives de fremmødte ejere og brugere lejlighed til at udtale sig, og kommunalbestyrelsen afsiger derefter sin kendelse, der kan gå ud på, at vejen opretholdes som privat, eller at den omlægges eller nedlægges helt eller delvis. I tilfælde af opretholdelse træffes tilige bestemmelse om, hvem der fremtidig skal have færdselsret til vejen. Ingen vej, der efter matrikelkortet er eneste adgang til en selvstændigt beliggende lod, kan nedlægges ved kendelsen, medmindre der samtidig træffes bestemmelse om anden adgang til lodden.

Stk. 2. Ved kendelsen foretages fordeling mellem de interesserede lodsejere af udgifterne ved sagens behandling. Kendelsen skal bekendtgøres i de blade, der er nævnt i § 93, stk. 2.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen drager omsorg for, at de i kendelsen omhandlede vejes omlægning, udlæggelse eller nedlæggelse noteres i matriklen.

§ 95. Kommunalbestyrelsens kendelse kan inden 4 uger efter, at bekendtgørelse efter § 94, stk. 2, har fundet sted, indankes for en landvæsenskommission.

Stk. 2. Fører den almene vej gennem flere kommuner, og er kommunalbestyrelserne uenige om sagens afgørelse, skal sagen indbringes for en landvæsenskommission.

Stk. 3. Afgørelser, der træffes af en landvæsenskommission efter stk. 1 og 2, kan ikke indbringes for overlandvæsenskommissionen.

Kapitel 10.

Offentlige stier.

§ 96. Ved offentlige stier forstås i denne lov færdselsarealer, som fortrinsvis er forbeholdt almindelig gående, cyklende og ridende færdsel, og som administreres af stat, amtskommune eller kommune i henhold til denne lov.

Stk. 2. De stier, der er omhandlet i dette kapitel, omfatter alene stier, der ikke udgør en del af offentlige veje.

§ 97. Vejbestyrelsen kan anlægge og nedlægge offentlige stier og overtage bestående stier som offentlige. Overtagelse af bestående stier sker for en periode af indtil 5 år. Efter udløbet af denne periode nedlægges stierne som offentlige, medmindre jordarealerne er erhvervet af vejbestyrelsen. De pågældende stier opretholdes dog som offentlige, indtil de er udgået af stifortegnelsen, jfr. § 98.

Stk. 2. Kommunalbestyrelser uden for Frederiksberg kommune skal have amtsrådets samtykke til dispositioner efter stk. 1.

§ 98. Vejbestyrelserne udarbejder fortegnelse over samtlige offentlige stier under deres bestyrelse.

Stk. 2. Ministeren for offentlige arbejder fastsætter almindelige retningslinier for udarbejdelse og offentliggørelse af stifortegnelserne.

§ 99. Det påhviler vejbestyrelserne at holde de offentlige stier i den stand, som benyttelsen kræver, og afholde de udgifter, der er forbundet hermed.

§ 100. Lovens regler om offentlige veje finder med de fornødne lempelser anvendelse på offentlige stier.

Kapitel 11.

Forskellig råden over offentlige veje.

Opgravning m. v. af vejareal.

§ 101. På areal, der hører til en offentlig vej, må der ikke uden vejbestyrelsens tilladelse foretages nogen forandring, herunder foretages opgravning eller optages befæstelse, ligesom der ikke må graves, pløjes eller udføres andre lignende foranstaltninger så nær vejens areal, at dette beskadiges. Der må ikke uden vejbestyrelsens tilladelse foretages udgravning eller opfyldning nærmere vejens areal end 3 m, og gravens eller opfyldningens skråning mod vejen må ikke være stejlere end svarende til 2 gange højdeforskellen. Såfremt jordbundens art gør det nødvendigt af hensyn til vejens stabilitet, kan vejbestyrelsen stille krav om en mindre skråningshældning eller fastsætte en større

afstand fra vejen, inden for hvilken udgravning eller opfyldning ikke må foretages.

Stk. 2 Bestemmelserne i stk. 1 finder tilsvarende anvendelse på veje under anlæg.

Særlig råden over vejareal.

§ 102. Uden vejbestyrelsens tilladelse må det til en offentlig vej hørende areal ikke anvendes til

1) varig eller midlertidig anbringelse af affald, materiel, materialer, løsørengsstande, skure, skurvogne, boder, automater, skilte, hegn eller lignende,

2) anbringelse af køretøjer med henblik på salg eller udlejning uden fører,

3) anbringelse af køretøjer i forbindelse med reparation, påfyldning af drivmidler, rengøring eller lignende, når dette sker som led i en erhvervsvirksomhed.

Stk. 2. Genstande, der kan foranledige snesamlinger på vejareal, må, hvor bebyggelse ikke findes, i vintertiden ikke anbringes i mindre afstand end 10 meter fra vejskel.

Stk. 3. Spildevand må ikke ledes ud på veje eller til disses grøfter eller ledninger. Anden tilledning af vand må kun finde sted med vejbestyrelsens tilladelse.

§ 103. Ved offentlige veje må faste genstande, skilte eller lignende ikke uden vejbestyrelsens tilladelse anbringes således, at de rager ind over vejens areal. Karnapper, åbne altaner, udbuede vinduer og lignende bygningsdele, der er hævet 2,8 m over fortov, må dog uden vejbestyrelsens tilladelse anbringes ud over fortove indtil 1 m fra kørebanekant eller cyklesti. Det samme gælder porte, døre, skodder og vinduer, der er indrettet til at åbnes udad, for så vidt deres underkant holdes i en højde af mindst 2,2 m over fortov.

Stk. 2. Når vejens istandsættelse eller hensynet til færdslen gør det nødvendigt, kan vejbestyrelsen kræve træer og anden beplantning på eller over vejen fjernet, nedskåret, opstammet eller studset ved ejerens foranstaltning og på dennes bekostning.

Tankanlæg.

§ 104. Til oprettelse eller udvidelse af tankanlæg på eller ved offentlig vej udkræves vejbestyrelsens tilladelse. Tilladelsen

kan tidsbegrænses. Tilladelsen bortfalder, såfremt indehaveren af tilladelsen opgiver virksomheden. Det samme gælder, hvis tankanlæg ikke er oprettet og virksomheden ikke er taget i brug inden 2 år efter tilladelsens meddelelse. Overdragelse af tankanlæg må ikke ske uden vejbestyrelsens godkendelse.

Stk. 2. Til oprettelse eller udvidelse af tankanlæg på eller ved offentlig vej i mindre afstand end 100 m — i bymæssig bebyggelse dog i mindre afstand end 50 m — fra hovedlandevej eller landevej skal tilladelse tillige indhentes fra vejbestyrelsen for hovedlandevejen eller landevejen.

Stk. 3. Når det skønnes påkrævet af vejtekniske eller færdselsmæssige grunde, kan vejbestyrelsen som betingelse for tilladelse efter stk. 1 og 2 stille krav med hensyn til den nærmere placering, udformning, indretning og anvendelse af de anlæg, der er nævnt i stk. 1, ligesom vejbestyrelsen kan gøre tilladelsen betinget af, at der foretages sådanne foranstaltninger ved den offentlige vej, som nødvendiggøres af tankanlægget og af, at udgifterne herved helt eller delvis afholdes af tankanlæggets indehaver. Vejbestyrelsen kan kræve selv at forestå de i nærværende stykke omhandlede foranstaltninger mod godtgørelse af udgifterne herved.

Stk. 4. Amtskommunale og kommunale vejbestyrelsers afgørelser efter stk. 1-3 kan påklages efter reglerne i § 50.

Stk. 5. Ministeren for offentlige arbejder kan udfærdige almindelige retningslinier til vejledning for vejbestyrelserne om etablering og drift af tankanlæg ved offentlig vej.

§ 105. Forinden tilladelse gives i medfør af §§ 101-104, skal vejbestyrelsen forhandle med politiet.

Ledningsarbejder.

§ 106. Arbejder på ledninger i eller over landeveje og kommuneveje, herunder nødvendig flytning af ledninger m. v. i forbindelse med vejens regulering eller omlægning, bekostes af vedkommende ledningsejer, medmindre andet særligt er bestemt ved overenskomst eller kendelse afsagt af en landvæsenskommission eller ekspropriationskommission nedsat i henhold til lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom.

Stk. 2. Samme regler som nævnt i stk. 1 gælder med hensyn til arbejder på hovedlandeveje, medmindre andet følger af § 20.

Stk. 3. Arbejder på ledninger i eller over offentlige veje udføres af vedkommende ledningsejer, medmindre andet særligt er bestemt. Vejbestyrelsen kan kræve, at vejarbejder i forbindelse med ledningsarbejder udføres ved vejbestyrelsens foranstaltning, men på ledningsejerens bekostning.

Stk. 4. Projekter til lægning af nye eller ændringer i bestående underjordiske ledninger og til anbringelse eller flytning af stangrækker, lysstandere o. lign. skal forinden arbejdets påbegyndelse godkendes af vejbestyrelsen. Ledningsejeren kan dog uden særlig tilladelse lade udføre uopsættelige reparationsarbejder, når der snarest herefter sker anmeldelse derom til vejbestyrelsen.

Stk. 5. Uanset modstående bestemmelse i lovgivningen i øvrigt kræves tilladelse fra vejbestyrelsen til anbringelse af langsgående ledninger på eller i arealer af hovedlandeveje, der er anlagt eller udbygget som motorveje.

Parkeringsafgift.

§ 107. For benyttelse af særligt indrettede offentlige parkeringspladser og -anlæg for motorkøretøjer kan vejbestyrelsen lade opkræve en afgift til dækning af udgifterne ved indretningen og driften, herunder ved udøvelsen af tilsyn med de parkerede motorkøretøjer.

Stk. 2. I øvrigt kan vejbestyrelsen i samråd med politiet bestemme, at der på steder, hvor en begrænsning af adgangen til at parkere motorkøretøjer er ønskelig, opkræves en parkeringsafgift, der kan sættes i forhold til det tidsrum, i hvilket motorkøretøjerne holdes parkeret.

Kapitel 12.

Forskellige bestemmelser.

Vejskilte, færdselstavler m. v.

§ 108. På ejendomme, herunder bygninger, langs en offentlig vej kan vejbestyrelsen eller kommunalbestyrelsen anbringe

- 1) skilte med angivelse af vejnavne,
- 2) færdselstavler,
- 3) lyssignaler og kabler hertil,

4) belysningslegemer med tilhørende ledninger til belysning af vejen, vejnavneskilte og færdselstavler,

5) master, barduner og bæretråde til brug for offentlige samfærdselsmidler og forsyningsanlæg og

6) mærker for nivellement og afmærkning i forbindelse med forarbejder til anbringelse af skilte m. v.

Stk. 2. Om foretagelse af de foranstaltninger, der er nævnt i stk. 1, skal der mindst 2 uger forinden gives ejere og brugere af vedkommende ejendomme meddelelse ved anbefalet brev.

Stk. 3. Enhver skade eller ulempe, som forvoldes ved anbringelse, tilstedeværelse eller vedligeholdelse af de skilte m. v., der er nævnt i stk. 1, skal erstattes af vedkommende myndighed. I mangel af mindelig overenskomst om erstatningens størrelse fastsættes denne af de taksationsmyndigheder, der er nævnt i §§ 57-58, i Københavns kommune dog af den taksationskommission, der er nævnt i § 41 i Københavns bygge lov.

Vejnavne.

§ 109. Offentlige vejes navne fastsættes af kommunalbestyrelsen, for hovedlandeveje og landeveje efter forhandling med vedkommende vejbestyrelse.

Husnumre.

§ 110. Vejbestyrelsen eller kommunalbestyrelsen kan bestemme, at bebyggede ejendomme med adgang til offentlig vej og andre ejendomme, der med bebyggelse for øje er udstykket med adgang til vejen, ved ejerens foranstaltning og på disses bekostning skal forsynes med skilte med angivelse af husnummer og matrikelnummer. Vejbestyrelsen eller kommunalbestyrelsen fastsætter de enkelte husnumre og kan senere ændre disse.

Hegn mod vej.

§ 111. Når det skønnes påkrævet af vejtekniske eller færdselsmæssige grunde, kan vejbestyrelsen bestemme, hvorvidt der på ejendomme, der grænser til offentlig vej, skal opsættes og vedligeholdes hegn mod vejen samt om nødvendigt træffe bestemmelse om hegnets udformning.

Stk. 2. Hvis der på en ejendom ikke opsættes hegn mod offentlig vej, og det areal af ejendommen, der ligger nærmest vejen, helt eller delvis benyttes til kørsel eller parkering for erhvervsbebyggelse eller boligbebyggelse med mere end to lejligheder, kan vejbestyrelsen, når det skønnes påkrævet af vejtekniske eller færdselsmæssige grunde bestemme, at reglerne i lov om private fællesveje om istandsættelse og vedligeholdelse af sådanne veje skal finde anvendelse på det areal, der benyttes til kørsel eller parkering.

Stk. 3. Træffes der i henhold til lovgivningens bestemmelse om adgangs begrænsning med den virkning, at der fra ejendomme, som grænser til en offentlig vej, ikke kan opnås direkte adgang til vejen, opsætter og vedligeholder vejbestyrelsen eventuelt fornødent hegn mod vejen. Ved udstykning langs vejen kan vejbestyrelsen dog kræve, at ejerne af parcellerne skal opsætte forsvarligt, ubrudt hegn mod vejen.

Udpantning.

§ 112. De i § 94, stk. 2, omhandlede udgifter og beløb, som en vejbestyrelse eller kommune har udredet forskudsvis, kan inddrives ved udpantning i den pågældende ejendom med fortrinsret som for kommunale ejendomsskatter.

Overtrædelser.

§ 113. Med bøde straffes den, der

- 1) overtræder §§ 34, stk. 3, 35, stk. 1, 39, 40, stk. 1, og 74, stk. 2,
- 2) påbegynder, tager i brug eller i øvrigt iværksætter nogen foranstaltning uden at indhente tilladelse eller godkendelse som foreskrevet i loven eller de i medfør af loven udfærdigede forskrifter eller gennemfører nogen foranstaltning, der kræver forudgående tilladelse, på anden måde end tilladt af vedkommende myndighed,
- 3) tilsidesætter vilkår, der er fastsat i tilladelse eller godkendelse i henhold til loven eller de i medfør af loven udfærdigede forskrifter,
- 4) undlader at efterkomme et påbud eller forbud, der er udstedt i henhold til loven eller de i medfør af loven udfærdigede forskrifter,

5) forsætligt borttager, forvansker eller beskadiger afmærkning m. v., som foretages i forbindelse med de foranstaltninger, der er nævnt i §§ 45 og 108.

Stk. 2. I forskrifter, som udfærdiges i henhold til loven, kan fastsættes straf af bøde for overtrædelse af bestemmelserne i forskrifterne.

Stk. 3. Er overtrædelsen begået af et aktieselskab, andelsselskab eller lignende, kan der pålægges virksomheden som sådan bødeansvar.

Berigtigelse af ulovligt forhold.

§ 114. Det påhviler den til enhver tid værende ejer af en ejendom såvel som den, der har begået overtrædelsen, at berigtige den ved overtrædelsen skabte retsstridige tilstand, medmindre dispensationsmyndigheden efter at have givet vedkommende amtskommunale eller kommunale myndighed lejlighed til at udtale sig derom meddeler dispensation.

Stk. 2. Efterkommer en ejer eller bruger af en ejendom ikke et ham meddelt påbud om berigtigelse af et ulovligt forhold, kan det ved dom pålægges ham inden en fastsat tidsfrist under tvang af fortløbende bøder at berigtige forholdet.

Stk. 3. Når et ved dom meddelt påbud om at berigtige et ulovligt forhold ikke efterkommes inden for den i dommen fastsatte frist og inddrivelse af tvangsbøder ikke kan antages at føre til, at den pågældende efterkommer påbuddet, kan vedkommende myndighed foretage det nødvendige til forholdets berigtigelse mod godtgørelse fra ejeren eller den, der har begået overtrædelsen.

Stk. 4. Politiet yder de i loven omhandlede myndigheder bistand efter regler, som fastsættes efter forhandling mellem ministeren for offentlige arbejder og justitsministeren.“

16. I § 44, der bliver § 115, udgår *stk. 2.* og i stedet indsættes:

„*Stk. 2.* Bestemmelserne i kapitel 5 — med undtagelse af §§ 46 og 50 — kapitlerne 6, 8 og 10 samt §§ 39-41, 90-92, 101-105 og 111 gælder ikke i Københavns kommune.

Stk. 3. Bestemmelserne i §§ 72—77 gælder ikke i Frederiksberg kommune.“

Stk. 3 bliver herefter *stk. 4.*

F. t. l. vedr. offentlige veje.

17. §§ 45-47 bliver herefter §§ 116-118.

18. § 48 bliver herefter § 119, og nr. 2) affattes således:

„2) lov om bestyrelsen af de offentlige veje, jfr. lovbekendtgørelse nr. 369 af 5. august 1970.“

19. § 49 ophæves.

20. §§ 50-55 bliver herefter §§ 120-125.

21. I § 51, stk. 1, der bliver § 121, ændres „§ 45“ til: „§ 116“.

22. I § 52, der bliver § 122, ændres „§ 45“ til: „§ 116“.

23. I § 53, der bliver § 123, ændres „§§ 51 og 52“ til: „§§ 121 og 122“.

§ 2.

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. oktober 1972.

Stk. 2. Ministeren for offentlige arbejder fastsætter de overgangsregler, der er nødvendige for lovens gennemførelse.

Stk. 3. Lov om bestyrelsen af de offentlige veje, jfr. lovbekendtgørelse nr. 369 af 5. august 1970, ophæves.

§ 3.

Denne lov gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Hanne Budtz.

/ Ole Vig Jensen.